

Valinnanvapautta voidaan hyödyntää laajasti kuntoutuspalveluissa

KTAY:n elinkeinopolitiikan asiantuntija **Jarno Talvitie** peräänkuulutti avointa keskustelua ja ennakkoluulottomia linjauksia valinnanvapauksesta sote- ja maakuntauudistuksen kuulemistilaisuudessa Säätytalolla.

Kuntoutuksen järjestäjän ja tuottajan erottaminen on uudistuksen keskeinen teema. Uudistetussa rakenteessa on mahdollistettava monituottajuuden edellytykset ja asiakkaiden valinnanvapauden toteutuminen. Tähän tarvitaan vahvat ja osaavat järjestäjät. Mikäli palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta vastaavat pääosin maakuntarahoitteiset julkiset laitokset, on mahdollista, että asiakkaiden edellytykset valinnanvapaudelle eivät toteudu tavoitellulla tavalla.

Kuntoutustarpeen objektiivisen todentamisen jälkeen yksilön tulee saada kohdennettuja kuntoutuspalveluja, kuntoutujan tarpeet huomioiden. Arvio toteutetaan eturintamassa ja selkeissä tilanteissa ohjaus kuntoutuksen tulee saada nopeasti. Kun ensivasteen palveluntuottaja tai tarvittaessa palvelujen järjestäjän edustaja on todennut tarpeen, asiakkaan tulee voida valita kuntoutuspalvelun tuottajan. Tarpeen mukaan valintaa tukevat joustavasti saatavilla oleva tieto ja ohjaus. Mahdollisuus valita on keskeinen keino sitouttaa asiakas kuntoutusprosessiin.

Valinnanvapautta kannattaa hyödyntää kuntoutuspalveluissa laajasti. Sen ympärille ei saa rakentaa liiallista byrokratiaa. Prosessi ei saa olla liian raskasta kuntoutujalle tai järjestelmälle.

Kustannussäästöjä on saavutettavissa avaamalla markkinoita ja ulottamalla valinnanvapautta riittävän laajalle. Valinnanvapautta tulee laajentaa myös valtakunnallisesti ja kuntoutujan tulee voida valita kaikista maakunnan hyväksymistä palveluntuottajista. Palveluntuottajien toimintaolosuhteiden tasapuolisuuden saavuttamiseksi toiminnan ehtojen ja edellytysten pitää olla palveluntuottajille samat.